

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

CIX.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

ex atrocitate pœnarum iudicium intellectus lædi, aliquando etiam in furorem quendam converti, dubium nullum est. Quo tamen casu scelera in furore patrata scelera esse non desinunt, cum furorem is sibi malitiosè contraxerit, qui scelera perpetravit.

CIX. Ad argumentum quartum, quod majori vi concludere videtur, respondemus, I. Per instantiam ab habituali peccato desumptam. Si enim quodlibet peccatum infinitam meretur pœnam, & verò eujuslibet diei atque momenti peccatum habituale, sit veri nominis peccatum, sequetur, innumerabilium dierum peccata habitualia innumerabiles promereri mortes, & infinitos infernos. Hoc autem Bonaventuræ absurdum est; consequentia igitur sine dubio vacillat. II. Alia depromitur instantia à peccatis actualibus in hoc seculo mundoque commissis, quæ licet innumera sæpe fuerint, nec pœnitentiâ intercedente remissa, & verò quodlibet eorum, fatente Bonaventurâ, æternam mortem meruerit, non tamen nisi unus infernus, & una mors æterna illa insequitur. Cur igitur multiplicata in inferno peccata majorem infernorum, & æternarum, ut ita loquamur, mortium, copiam inducent? III. Distinguendum igitur est inter peccatorum pœnam essentialem & accidentalem. Peccatorum multitudo & atrocitas pœnarum quidem gradus adauget, non pœnam ipsam, in essentiâ quasi suâ spectatam; sicut secundum Bonaventuram plura bona opera, quæ fecit Abraham, non plures meruere cœlos, quam meruit unum alterumque opus fixi ad dextram Christi latronis, quamquam majoribus ille procul dubio, quam hic, in cœlesti gloriâ præmiis remunerabitur. Non autem absurdum est, in ipso etiam infernali regno pœnas vel augmenta capere vel decrementa: sicut ex nonnullorum sententiâ, oratione pro defunctis, promiscuè omnibus in veteri Ecclesiâ fusâ, juvabantur damnati, *ad qualemcunque requiem impetrandam, propitiandum iudicem, levandas animas, supplicium leve faciendum, ne tanta, quanta pati digni sunt, patiantur*; quod è Pontificiis quamplurimi luculentius docent, ceu ostendit Theologus Ecclesiæ nostræ excellentissimus, Doct. Dorscheus, lib. I. Theol. Zachar. c. VI. §. 71. p. 69. IV. Hoc ipso, quod perpetuò peccant damnati, perpetuas, non necessariò graviore, sibi attrahunt pœnas, ceu §. LIX, ex gravissimis partis Ro-

manæ, Calvinianæ & Lutheranæ Theologis docuimus. Aternitas enim cruciatuum infernalium, seu interminabilis eorundem duratio, sicut in se accidens est pœnæ peccatis debitæ, & ab eâ, quod exemplo Christi, infernalem pœnam sine duratione istâ verè sustinentis, patet, separabilis: ita interminabili peccandî duratione necessariò accersitur, quemadmodum & in præsentî seculo, quousque quis peccat, eousque punitur, pœnâ quoad se semper eadem manente, variatâ duntaxat secundum temporis tractum ex tractu temporis, quo quis peccavit. Id quod V. analogia mortis æternæ cum temporali clarissimè docet. Sicut enim latro, qui ducentos innocenter sustulit homines & mastrandî hanc artem per totam longamque vitam exercuit, non aliâ, quoad rem ipsam, morte perit, ac is, qui semel tantum & succedente statim facti pœnitentiâ innoxium effudit sanguinem; utriusque enim vita violentâ ratione à corpore divellitur; accidentia verò mortis, gradusque diversi sunt, ut is lentâ cruce è medio tollatur, membrumque quodlibet singulatim prius moriatur, quam integer homo; huic verò infelix gladius uno quasi momento animam à corpore disjiciat: ita damnati omnes unâ moriuntur morte æternâ, quæ tamen gravior incumbit iis, qui gravioribus sceleribus Divinum numen in ipsis etiam pœnis irritant, quam qui à flagitiorum quorumvis excessu, quantum quidem misera isthæc vita patitur, sibi temperant. VI. Quantumlibet omne peccatum in se grave sit, nullumque tam leve, quin infernalem pœnam, si ex *ἀνεπίβολε* judicare velit DEUS, mereatur, in ipsâ tamen gravitatis ratione immensum esse discrimen & unum infinitis quasi parafangis transcendere alterum, tum ipsum iudicium Dei uni longè vehementius quam alteri irascentis, tum pœnarum in hoc ipso iudicio constituta diversitas, quam humana etiam tribunalia non immeritò imitantur, tum naturale dictamen, quod modo peccatum, velut incestum cum matre, aut consuetudinem cum bestia, ob insitam ei atrocitatem horret, modo vilipendit aut etiam amat, tum denique consensus omnium rectè sentientium, indubitatum reddunt. Jam verò peccata inferorum longè infra malitiam peccatorum hujus seculi subsidere, prorsus negari nequit. Peccata enim damnatorum non ex pleno, sed per cruciatum corrupto

mentis iudicio, velut à furiosis, oriuntur, cum in præfenti feculo plenâ liberâque voluntate peccemus. Sicut igitur infanus, quæ in ^{peccatis} peccatis facit, jure quidem ei imputantur, sed tamen ad eam atrocitatis æstimationem non adscendunt, ad quam perveniunt scele-
ra, ab eo patrata, qui rectè ratione utitur: Ita damnatus verè quidem peccat, sed peccatum tamen ejus nequaquam tanti æsti-
matur, ac ejus est, qui in præfenti mundo, sensibus suis sine obsta-
culo fruens, peccatis sese tradidit. Præterea peccata damnato-
rum coerceri atque sufflaminari nullâ ratione queunt, sed ex in-
virabili necessitate, licet sponte contractâ, procedunt, cum vitari
in præfenti feculo per gratiam possint & intermitteri. Sicut igitur
longè gravius offenditur rex, cum ab eo convitiis proscinditur,
quem omni favore & benevolentia regiâ complectebatur, quam
cum clamore convitioque petulanter jactatur eorum, quos vel
ad publicas & intolerabiliores ipsâ morte operas, aut ad turpe
moriendi genus condemnavit: Ita severius irascitur DEUS ho-
mini in præfenti feculo peccanti, quem à peccatis infinitis amoris
funibus, ut Scriptura loquitur, retrahere, quem à peccatis sibi de-
vincire beneficiis adlaborabat, quam damnato, qui destitutus om-
ni gratiâ, à peccato ex se desistere non potest, sed quotidianis
pœnarum incrementis ad contumelias Divino Numini inferen-
das quasi sollicitatur. Quæ cum vera sint, causa nulla est, cur hæc
peccata, graviolem subinde in inferno mereri pœnam, debeant di-
ci. Denique, VII. quamquam falsum sit, aliquod peccatum,
quocunque in hominis statu, pœnæ meritorium non esse, quod
contendit Lombardus, absurdum tamen non est, aliquod pecca-
tum, in ipso pœnæ fastigio constitutum, majorem pœnam non
accumulare, sed vel pœnam merendo continuare, vel ipsam sibi
pœnæ loco esse. Quâ de re, G. Calixtum, virum longè doctissi-
mum, audiemus, Tractatu de Bon. Perf. Summ. p. 47. ita loquen-
tem: *Cum lex de DEO amando, & ne vel ipse vel proximus odio habeatur, æterna sit, nec obligare unquam desinat, quicquid à voluntate sive in hac vitâ, sive in alterâ, contrarium committitur, peccatum est. Quod tamen in alterâ committitur, ita peccatum est, ut pœnam non augeat. Sic enim in ultimo ter- mino non essent. Nempe quemadmodum amor ille maximus & rectissima voluntas beatorum, non est meritum sive medium, quo amplior gloria acqui-*

ratur, sed premium: ita quoque odium & perversissima voluntas damnatorum non est meritum acrioris & ulterioris poena, sed ipsa sibi est supplicium.

CX. Ad argumentum quintum Respondemus, I. Si omnem simpliciter inordinationem in fine mundi tolli necesse est, tollenda erit & ipsa poena, quod absurdum. Poena enim est malum privans bonum creaturae, sive accipiatur bonum creaturae aliquid creatum, sicut caecitas privat visum, sive sit bonum increatum, sicut per carentiam visionis Divinae tollitur creaturae bonum increatum; definiente Thomâ, I. Qu. XLIX. Art. VI. ubi quæritur: *Utrum habeat plus de ratione mali poena, quam culpa?* Jam verò, quod malum est, quod privatio boni est, & ejus boni, quod debebat adesse, id inordinatum esse, ex se intelligitur. Nempe omnis inordinatio duplex est; una naturalis, cum malum deflectit ab ordine atque perfectione naturæ; altera moralis, cum deviat malum ab ordine & perfectione legis: Illud poenæ dicitur, hoc culpæ. Ubi ergo perfectus est ordo & nihil prorsus inordinatum relinquitur, ibi malum poenæ æquè abrogari necesse est, ac malum culpæ, cum de inordinatione utrumque æquè participet. II. Si verò urgeatur: inordinationem saltem moralem olim penitus abolendam esse, tum fundamentum hujus restrictionis immotum adducendum est. Nuda enim assertio eâ facilitate rejicitur, quâ prætenditur. Jam verò III. argumentum huic rei sufficiens nequaquam præbet amor ordinis in DEO. Nam primò is eadem inclinatione ad removendam naturalem inordinationem, quâ ad moralem, tendit; deinde non futuri seculi proprius est, sed in omnia sese tempora diffundit, cum DEO sit naturalis, adeoque nulla nobis suppetat ratio, cur propter amorem ordinis DEO proprium in fine demum mundi in ordinem restitui omnia necesse sit, non ante finem ejusdem. Quinimò si DEO placuisset, (potuisset autem omninò placere, quia nihil implicat) ut mundus in hoc statu, quali nunc est, in æternum duraret, æterna fuisset, ut sic loquamur, rerum omnium, qualis hodie est, confusio, nec tamen isthac suâ proprietate DEUS excidisset, quâ ordinem amat, eundemque, quantum in se est, it promotum. IV. Si amor ordinis in DEO inordinationem moralem omnem olim extinguit, extinguet & inordinationem Bonav. habitualem. Æquè enim ab ordine legis Divinae exorbitat, actu facere peccatum ac
ha-